

Posamezne številke: zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov **mm** po 10 vin.; osmornice, zalivale, posiljale, vabila, oglasi denarnih zavodov **mm** po 30 vin.; oglasi v tekstu lista do pet vrst. K 20-; vsaka nadaljnja vrsta K 2-; Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inšerski oddelček „Edinosti“. Narocniki in reklamante se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izdruženo le upravi „Edinosti“. — Uprava in inšerski oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 31, Poslovna hiša ul. 145a št. 811.652

Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinjarjev.

Prestolni govor v sobranju. Težki pogoji premirja. Sobranje odgodeno do petka. Poziv vlade na narod.

DUNAJ, 20. (Kor.) V finančnem odseku je predložil finančni minister baron Wigner finančni načrt v pokritje tekočih izdatkov v znesku dveh milijard. Opozarjal je na od 1. septembra t. l. upravnim potem izdane, v pravnih se ne udeležajo še finančne odredbe, kakor zvišanje poštnih pristojbin, železniških tovarniških tarifov, na dohodke države od vžigalnic itd. K temu pride še 600 % milijona kron od davkov, ki so bili zbirnici že predloženi, a še niso rešeni. Ostane še primanjkljaj 600 milijonov kron, ki ga namerava pokriti vlada z zvišanjem davka na žganje, pivo, sol in razne manjše pristojbine, z zvišanjem prometnega davka, uvedbo davka na blagovni promet. Vrh tega namerava predložiti vlada predlogo glede udeležbe države na prodajnih cenah od države upravljane blaga in blaga, pri katerem zamora

vplivati na določitev cen. Vse te odredbe bi prinesle vsakega okoli dva milijarda, ako bi bile vse te davčne predloge sprejete že s 1. julijem 1918. Ker pa bo trajalo še nekaj časa, predno bodo sprejete te predloge, in računati s pokritjem tekočega proračuna v tem letu iz teh virov. Zato namerava vlada poleg že nameranih drugih davčnih predlogov predložiti v pokritje tekočega proračuna predlog o enkratnem obdavčenju premoženja, kar pa se ne sme zamenjati z velikim obdavčenjem premoženja, ki zamore biti le likvidacijska odredba vsa finančna položaja po vojni. Skupni donosek vseh od pričetka vojne deloma izvedenih, deloma nameranih finančnih odredb izkazuje letni plus 3200—3500 milijonov kron. Minister je opozarjal nato na izredno ugodne uspehe sedmega in osmega vojnega posojila in prošil za naglo rešitev predlog. Odslek je sprejel zvišanje zemljiškega davka.

Graf Sylva Tarouca — bodoči mož.
DUNAJ, 1. (Izv.) Danes se zagotavlja v parlamentarnih krogih, da bo kot posledica razvoja stvari v Nemčiji in na Ogrskem, sledil tudi v Avstriji v kratkem nov kabinet, ki mu bo načeloval grof Sylva Tarouca, ki bo imel nalogo, da izvede avtonomije in federalizacijo države.

Ogrska kabineta kriza.
DUNAJ, 1. (Izv.) „Ung. Post.“ poroča: Na Ogrskem pride na krmljo nov kabinet Wekerle, v katerem bodo med drugimi grof Tisza, grof Andrássy in grof Apányi.

Bolgarsko sobranje.

Presidni govor. Odslobovanje sobranja 6. petka.

SOFIJA, 30. (Kor.) Ministrski predsednik Malinov je otvoril izredno zasedanje sobranja s sledečim, v imenu kralja prečitanim prestolnim govorom:

Gospoda moja! Splošni položaj dežele in posebna skrb, ki jo je potrebovala, da zaradi številnih potreb armade, ki je ljudski izpolnjevala svojo dolžnost, sta namajnika t. i. ustvarila sedanjo vlado. Gospodje poslanci! Moja, od javnega mnjenja določena in moje čunjanje uživajoča vlada, je tokom tega kratkega časa storila vse, da reši številne in težke probleme, ki jih je ustvaril vsled dolgih vojni let nastali položaj. Gospodje poslanci! — Prežeta največje lojalnosti napram zaupnikom, sva jaz in moja vlada inela samo to pred oči, da izpolniva svojo dolžnost in poskrbiva hrabrim četam možnost doseženja častnega mira, odgovarjajočega bolestanu državi, ki jih je doprinesel narod za priboritev svoje enotnosti.

V tem smislu je bilo storjeno, kar je bilo mogoče. Končno je moja vlada po trezni premostitvi položaja sklenila, da predlaga našim številnim naprotnikom sklenitev premirja in eventualno miru. Gospodje poslanci! Vladi, ki je imela pred oči nastali položaj in vrsto vprašanj, ki jih je ustvaril položaj in jih se more ustvariti, je sklenila, da skliče sobranje k izrednemu zborovanju. Samozrečje je umljivo, da to nikakor ne izključuje, da se bo sobranje v tem izrednem zasedanju zamogo pečati tudi z drugimi stvarmi, ki bi jih zahtevala potrebe običajne redne uprave. Gospoda moja! V prepričanju, da boste pri posvetovalnih in sklepih dokazali ono spretnost, modrost in domoljubnost, kakor zahteva to sedanji trenutek, prosim blagoslova Vsemogočnega za Vaše delo in proglašam IV. izredno zasedanje XVII. rednega zasedanja sobranja za otvorjeno.

Po prečitaniu prestolnega govora je ministrski predsednik Malinov predlagal, da naj se sobranje odloži do petka, da zamore podati zastopnikom naroda natančno pojasnilo o splošnem položaju in posebno o pogajanjih v svrhu sklenitve premirja in mira.

Sobranje je sprejelo predlog, nakar je bila seja zaključena.

PODPIS PREMIRJA.

SOFIJA, 30. (Kor.) Uradno poročilo pravi: Včeraj, 29. septembra, pozno zvečer, je bilo med bolgarskimi delegati in vrhovnim poveljnikom orijentalne armade v Solunu podpisano premirje. Izdan je bil ukaz, da se ustavi vojaške operacije na vsej fronti. V tem trenutku, ko so bile ustavljene sovražnosti, se pozivlja bolgarski narod in armada, da varujeta mir in red, da zamore vlada dokončati delo mira. Kratak čas nas loči od dneva končnega mira. Zato je potrebno, da nas vodijo le čustva vroče ljubezni do domovine.

POGOJI PREMIRJA Z BOLGARSKO.

LONDON, 1. (Kor.) Kakor poroča Reuters, je stopilo premirje takoj v veljavo in ostane v veljavi do zaključka mirovnihi pogajanj. Med določbami premirja se našljajo sledeče: Izpraznitve zasedenih delov Grške in Srbije, takojšnja demobilizacija armade in predaja prevoznih sred-

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman iz francoskega prevedel A. R.

Sedaj pa je izbruhnila dolgo zadrževana vojvoda jeta. Stopil je k baronu, vzdignil roko, kakor da bi hotel zamahati, in je dejal s hrupnim glasom:

— Lopov! Zavratni lažnivci! Ali mislite, da nisem spoznal vaše misli, v kateri se skrivajo nesramnejša spekulacija? Ali mislite, da vas ne dam vreti iz hiše?

Gospod de Maubert je ostal popolnoma miren. Vstal je iz se globoko poklonil. Vojvoda pa je nadaljeval:

— Recite, da ste lažni, da tega dokaza ni, pa vam dam stoletov frankov.

— Nisem lažni, — je odgovoril de Maubert; — dokaz obstoji in imam ga pri sebi.

— Ali mi pokažete pisno?

— Samo če mi je odkupite.

— Pomislite, da morem poklicati svoje ljudi ter jim ukazati, da naj vas preložejo in vam odvzamajo pisno, ki je baje imate!

stev vseh vrst, ladij in železnic. Zavezniki bodo nadzirali orožje, ki bo moralo biti zbrano v raznih zalozah dežele. Zavezniki dobe prost prehod skozi Bolgarsko in bodo zasedli strateško važne točke. — Teritorialne izpremembe koncem vojne niso bile omenjene niti z besedo. Sklenjeno je bilo, da se odlože ta vprašanja do splošnih mirovnihi pogajanj.

Kralj Ferdinand — cesarju Viljemu.
BEROLIN, 30. (Kor.) Glasom listov je postal kralj Ferdinand cesarju Viljemu brzojavko, v kateri ga zagotavlja svoje zavezniške zvestobe.

Venizelos odpotoval v Solun.
CHIASO, 30. (Kor.) Venizelos je odpotoval v Solun.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRILSKO.

DUNAJ, 1. (Kor.) Uradno se javlja: Na raznih točkah albanske fronte krpjavni boj. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 1. (Kor.) Veliki glavni štab javlja: Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruperta: Bilu obale smo tokom nekega uspešnega sukca ujeli par sto Belgičev. Naša nova fronta v Flandriji se razteza v črti v lastnostih flandrske bitki zgrajene postojanke in gre od odtaka Handzase do zapadno Roelsele preko črte Ledegem — Ghelvelt v Werwilk in potem v alžni Lysa v usto staro postojanke pri Armentieresu. Sovražnik je napadel včeraj zvečer Roelsele in Werwilk. Bil je zavrnjen pred našimi črtami. Poleg Belgičev in Angležev smo ujeli včeraj tudi Francoze. Sumi sovražnika med Fleurbaixom in Huluchom in delni napadi proti višjem pri Fromelieu in Aubersu so se izjavili. Na obeh straneh Cambraijsko so Angleži tekom dneva nadaljevali svoje napade. Popoldne se je neki novo zastavljeni kanadski diviziji posrečilo, da je začelo prodorla mimo Cambraja v Ramillies. Pod vodstvom generala Fritschja je vrgla 26. rezervna divizija, ki se je posebno odklovala v boju med Arrasom in Cambrajem, sovražnika zopet nazaj v Tilloy. Tudi ježna Cambraja smo proti ponovnim navtom sovražnika obdržali vse postojanke brez izjeme.

Bochnova armada: Na obeh straneh Le Chateleta je sovražnik popoldne med Venduillom in Jencourtom prešel zopet v napad. Tudi južno Jencourta in južno Somme so se razvili zvečer srđiti boji. Napadi sovražnika so bili povsod zavrnjeni.

Armada nemškega cesarjeviča: Francozi so izvršili srđite napade proti našim črtam med Aisno in Veslo in preko Vesle med Brüllom in Jonckeryem. Kljub ponovnim navalom so se razven delnega uspeha, ki je dovedel sovražnika na višino severno Brüllu, napadi izpolnili. V Sampanju se je omejili sovražnik na delne napade vzhodno Supessa, St. Marie à Py, severno Somme Py in proti naši novi črti severno Aure in Marlaux. Bil je odbit. Pri St. Marie à Py smo ujeli pri tem dve francoski stotnji. Z močnimi silami so napadli Amerikanci vzhodno Argonov. Središče boja sta bila zopet Apremont in gozd pri Montreueux. Sovražnika smo povsod odbili. Imel je tudi včeraj zopet težke izgube.

Gallwitzova armada: Na zapadnem bregu Moze je bilo omejeno bojno delovanje na strljanje. Pohota, pionirji in topovi so uspešno sodelovali pri uničevanju številnih sovražnih okopajkov.

BEROLIN, 1. (Kor.) Večerno poročilo: Srđiti napadi sovražnika v Flandriji na obeh straneh Cambraja in v Sampanju so bili odbiti. Prvi generalni kvartiristoer st. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 29. (Kor.) Od Albanije do Bečiasice boji zadnjih oddelkov. Ob Bečiasici za nas ugodni boji. V dolini Strumice so poizkušale grške stoltnje napredovati proti našim postojankam, a so bile pregnane in ostavile v naših rokah več topov, strelja in njetnikov.

SOFIJA, 30. (Kor.) V smislu določeb sklenjenega premirja so bile vojaške operacije danes ustavljene. — Proti Soliji prodirajoči vojaški ubežniki so bili od vladnih čet pri Vladoji, v soteski Vitoš, potisnjeni nazaj. Za glavno mesto ne obstoja nobena nevarnost.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Francosko uradno poročilo.

29. sept. zvečer: Južno St. Quentin so napadle naše čete sovražnika na fronti Urvillers—Cerizy in ga po žilavem odporu vrgle. Obe te vasi ste v naših rokah. Prekorajči smo cesto St. Quentin—La Fere. Med Ailetto in Aisno smo napredovali danes za 2 km. Na obeh straneh Chemina des Dames smo zasedli Pargny, Filain in Ostel. Na sampanjski fronti so naše čete nadaljevale svoje napade. Dosegle so važne uspehe. Na desnem krilu smo zavzeli Boupenville in razširili postojanke severno od t. Zapadno od t. smo se po hudem boju polastili braba Suveleta. Naše čete so tokom nadaljnjega sunka proti severu zasedle vas Se-

XL.

Razgovor.

Kakor hitro se je odstranil baron, je starega vojvoda objelo nekako telesno in duševno mrtvilo. Skoroj celo uro je sedel pri pisalni mizi, naslonjen s komolci nario in glavo podprto z rokami, ter streljal v ono pogubno pisno.

Končno je vstal in odšel v spalnico, kjer je stala na mizi skrinjica s pištolami. Vzel je iz skrinjice piščilo, ki ste bilo slučajno nabito. Nato pa se je vsedel zopet k pisalni mizi in napisal na polo papirja:

— To je moja oporoka.

Svoje dušo sporočam Bogu.

Svoje imetje zapuščam ubožcem. Čisto brez vsake omejitve, izvenemki po desetstotih frankov za vsakega mojega službenca.

Naj se berejo naše za pokel moje duše in duše vojvodine Matilde de Latour du Pic, moje soproge, ki je umrla istočasno z menoj.

Napisal sem to v Parizu, telesno in duševno popolnoma zdrav.

Napisal je še dan in potem vteklil papir v ovlitek, ne da bi ga zapečatil, ter odšel v Matildino sobo.

(Dolge).

chanit. Napredovali smo približno 2 km na vsaki strani v smeri Challeranga. Dalje vzhodno smo osvojili Ardeni in Fawelles in vdili v St. Marie à Py.

Angleško uradno poročilo.

29. sept. dop. Danes jutraj so napadle angleške in ameriške čete severozapadno St. Quentin. Na vsej fronti od St. Quentin do Scarpe se vrši srđita bitka. Težki boji so se vršili včeraj pri Gonnelieu in na walliskem grebenu. Naše čete so napredovale jugozapadno Gonnelieu, na walliskem grebenu pa so bile potisnjene nekoliko nazaj. V zgodnjih jutrajnih urah smo obnovili napad v tem odseku in tudi napredovali. Pri Marconingu smo razširili svojo prednostno postojanko in odbili sovražen protinapad. Dalje severno so se angleške mornariške enote ustale, vzhodno Skalde, nasproti Cantaigna. Severno ceste Bapaume—Cambrai so se polastile kanadske čete obrambne sistema, ki je znan kot črta Marcing—Manieres, do Saillyja. Angleške čete so izpolnile zavzele Aubenchieu au Bac in Paliucla. Bojuje se v Arleuxu in so prekorajči reko Senece v bližini Sailly in Ostreventu. Stevilo od angleških čet od 27. t. m. privedenih njetnikov je naraslo na preko 16.600.

29. sept. Zvečer: V jutranjem svitu se je razvijala bitka v južni smeri do St. Quentin z uspehom. Na našem skrajnem desnem krilu je prešel 20. armadni zbor od 5700 jutraj v napad preko prekopca Skalde, od Bellenglise v severni smeri. 46. divizija je, opremljena s plavalnimi pasovi, mrežami, lahkim materialom za mostove in plavi, napadla pod zaščito združenega topovskega in strojnega ognja glavno Hindenburgovo obrambno postojanko, ki se razteza na od vzhodnem bregu prekopca. Ne oziraje se na globoko vode, širino prekopca in jakost sovražne obrambe, so močje te divizije zavzeli vsi nasproti jim ležečo nemško postojanko. Bellenglise, Le Hautcourt in Magny le Fosse so v naših rokah. V zvezi s temi sijajnimi operacijami so druge angleške čete napadle prekopno koleno južno Bellenglisa in krile z juga boje 46. divizije. Dalje severno so napadle ameriške čete Hindenburgovo črto na fronti 6000 jardov in zavzele na desnem krilu Bellenglisa in Nauroy. Na levem krilu se vrše boji v bližini Bonnyja. V grediščih naših napadov so zavzele angleške čete Villers—Guislain. 62. divizija je dospela med tem do zapadnega dela Rumillyja. Na njenem levem krilu je 2. divizija pri Noyelles prekorajčila prekop in prodrla podrgno miljo globoko na onstran prekopne črte nahajajoče se ozemlje. 63. mornariška divizija je dosegla južni del Cambraja. Na levem krilu napada so prodrele kanadske čete skozi obrambni sistem, ki kršje Cambrai s severozapada, in izsilile pot v zunanje okraje mesta. Dalje severno so zavzele Samcourt. Tekom zadnjih treh dni so njele angleške armade na bojni fronti Cambrai—St. Quentin 22.000 Nemcev in uplenile 300 topov.

Angleško poročilo iz Palestine.

29. sept.: Stevilo, do 27. t. m. privedenih turških njetnikov v Palestini znaša 50.000, ono uplenjenih topov 325.

29. sept.: Dne 27. t. m. se je sovražnik nekoliko upiral na severu (Tiberijsko jezero) in je obdržal prihode od zagnjem Jordann pri Misr—Benat—Jakub in svoje postojanke pri Irbidu in Erremte na obeh straneh ceste pri Mezeribu in Derasu. Tekom večera je izsilila ena brigada avstralske lahke konjenice prehod južno Misr—Benat—Jakub. Jutraj 28. t. m. je bil sovražnik vržen iz svojih postojank ob severnem Jordann. Naše čete so prele na levi breg in popravile most. Jugovzhodno jezera je naša konjenica premagala trški odpor pri Irbidu in Erremte. Tekom popoldneva 27. in jutraj 28. t. m. je podila nasproti stoječega sovražnika pred seboj proti severu preko Mezeriba in se je združila z arabskimi četami kralja Hussein na pri Derasu. Le-ta je zavzel dne 26. t. m. železniški postaji Ezra in Hagazele (severno Derasa) proge lediške železnice, ki vodi proti Damasku. In je pri tem zajel približno 1500 njetnikov. Bolj proti severu nadaljuje naša konjenica prodiranje iz deraškega okoliša, na desnem krilu podpirana po Arabcih. Naše sprednje čete so se zvečer 28. t. m. približale Mezeribu. Na jugu so naše čete v okolišu Ammana do večera 27. t. m. napravile tekom operacij vzhodno Jordana 5700 njetnikov in zaplenile 28 topov. Dne 28. septembra so bile pri El Kastein, postaji, oddaljeni 144 milju južno Ammana, v stiku s sprednjimi četami turške armade, ki so se umakile severno Ammana. Skupno smo do 27. t. m. 8 zvečer zajeli 50.000 njetnikov in uplenili 325 topov.

Belgijsko uradno poročilo.

29. sept.: Tekom 29. t. m. so belgijske in angleške čete razširile svoje uspehe in porazile po težkih bojih sovražnika na vsem velikem vrhovju Flandrije, kakor tudi v vsej postojanki Messines—Wyschaete. Belgijska armada se je polastila črte Dixmide—Zarren—Terrest—Stadenberg—Westrosebeke—Moorslede. Odbila je med Stadenberg in Terrestom močne protinapade in napadla končno tekom dneva pri St. Pierru cesto Roulers—Menin. Plumerjeva armada je zadelo pa zavzelo grebena Messines—Wyschaete na jako močan odpor sovražnika, ki je zamaž poizkušal braniti dohode v nižino Lysa. Proti jutranjem svitu je Plumerjeva armada prekorajčila črte vzhodno Ploegsteerta—Gappaarda—Tenbriellena—Ter-

XL.

Razgovor.

Kakor hitro se je odstranil baron, je starega vojvoda objelo nekako telesno in duševno mrtvilo. Skoroj celo uro je sedel pri pisalni mizi, naslonjen s komolci nario in glavo podprto z rokami, ter streljal v ono pogubno pisno.

Končno je vstal in odšel v spalnico, kjer je stala na mizi skrinjica s pištolami. Vzel je iz skrinjice piščilo, ki ste bilo slučajno nabito. Nato pa se je vsedel zopet k pisalni mizi in napisal na polo papirja:

— To je moja oporoka.

Svoje dušo sporočam Bogu.

Svoje imetje zapuščam ubožcem. Čisto brez vsake omejitve, izvenemki po desetstotih frankov za vsakega mojega službenca.

Naj se berejo naše za pokel moje duše in duše vojvodine Matilde de Latour du Pic, moje soproge, ki je umrla istočasno z menoj.

Napisal sem to v Parizu, telesno in duševno popolnoma zdrav.

Napisal je še dan in potem vteklil papir v ovlitek, ne da bi ga zapečatil, ter odšel v Matildino sobo.

(Dolge).

handa — Dadzele. Dne 28. in 29. t. m. ste belgijska in Plumerjeva armada njeli nad 9000 mož in uplenili nad 200 topov.

30. sept.: Belgijci so kljub sovražnemu odporu neizprosno nadaljevali svoj napad in se ustalili na flandrskem grebenu v drugi sovražni postojanki. Dixmide, Zarren, Stadenberg, Paschendale, Moorslede in del Westrosebeke so bili zavzeti. Sovražnik je privedel rezerve, izvršil severno Houthousta srđite protinapade in osvojil višine pri Terrestu. Belgijske čete so se približale Roulersu na 3 km in dosegle na eni točki cesto Roulers—Menin. Od včeraj je bilo naštetih nad 5500 njetnikov in 100 topov.

Kabinetna kriza v Nemčiji.

BEROLIN, 1. (Kor.) Danes in jutri imajo vse parlamentarne stranke seje, da zavzamejo svoje stališče napram notranjipolitičnemu položaju. Stranke večine so za to, da zasede kancelarjevo mesto podkancelar von Payer. Ako bi le-ta odklonil to mesto, potem prideva v poštev, kakor poroča „Lokalanzeiger“, princ Maks badenski ali pa državni tajnik dr. Sell. Kakor se je nadalje že javilo, ne bo sestavljena koalicijska vlada, ampak vlada večinskih strank. Kakor poroča „Vossische Zeitung“, so nacionalni liberalci pripravljeni vstopiti v vlado, ako bi se pri sestavljanju političnega programa napravila koncesija glede smatranja breštovskega mira v tej smeri, da bi se-ga mesto njegove revizije definiralo kot okvirni mir. Vsa v listih navedena imena parlamentarcev, ki bi prihajali v poštev kot državni tajniki, so le kombinacije. V parlamentarnih krogih so mnenja, da se se-stajne razhajst prihajajo tork-dal sprejme izjavo nove vlade.

Propaganda, ki naj bi se delala v Avstriji!

Kdor hoče — je dejal predavatelj — pri nas delati propagando za Avstrijo, mora najprej začet s propagando v Avstriji sami za pravi smisel in za pravo uporabo državne oblasti po anglo-saksonskem zgledu! Če Angleži pošilja kakega uradnika v hotentotsko kolonijo, zahteva od njega poznavanje hotentotskega jezika. A pri nas? Da-si žive tu samo beli narodi, smatrajo vsakogar, ki ni več nemškemu jeziku, kot državljana nižje vrste, kakor Angleži črna Hotentota! Najboljše in najvišje je francoski, ki sploh ne pozna ničesar drugega, nego Francoza. Takoj za njim prihaja Vsememec. To je kontinentalna pregrha. Le zato, ker ima Angleži tako toleranco in spoštovanje do jezikovnih plemen, je mogel ustanoviti svetovno državo. Če bi pri nas uveljavljali načelo: Otroci, delajte, kar hočete; dokler plačujete davke in ne obremenjate države ter ne rušite reda, bodite srečni po svoje — škrlila bi se vojska uradnikov, največja med vsemi državami na svetu, poenostavila bi dolžnosti uradnikov! Če hočete torej delati propagando v anglosaksonskih deželah, jo morate delati v duhu tega velikega, svet obvladujočega naroda: v duhu enostavnosti in splošno uperabljenosti pravne zavesti. Potem pride takoj razumevanje avstrijskega vprašanja.

Anglo-saksonsko entente držav ne morejo voditi vojne tako, kakor mi: da kak dvorni svetnik, ki ni nikdar prišel ven iz svoje pisarne, napoveduje vojno in jo nadaljuje leta, ne da bi se niti zmenil za zakonodajne korporacije. Angleski državni si morajo zadobiti privolitev velike večine naroda, če hočejo njega sinove pošiljati v morajo zadostiti moralnemu čuvstvu širokih plasti. Če bi angleški državni danes rekli, da vodijo vojno, ker hočejo zavoljati kakega deželo, ali usunjenji nemški narod, bi jih kamenjali. Če pa ti državni pravijo, da vojnoje za to, da milijonem sužnjem na kontinentu prinesejo anglo-saksonske uprave, da jih osvobodijo od duha militarizma, da jim prinesejo blagoslove svobode, da se bori proti barbarstvu: potem pa jim narodi slede in ne točijo solza za sinovi, ki so postali žrtve te moralne križarske vojne.

Tako so mogli zlobožni najti pot in sredstva, da so angleškemu, tako idealno razpoloženemu narodu prenamili moralna načela, ki da jih silijo v nadaljevanje vojne. Uverjali so ljudske mase, da je Nemčija že desetletja pripravljala to vojno, da je edino Nemčija s svojim militarizmom kriva na izbruhu vojne, da so Nemci prekršili mednarodna prava in prelomili pogodbe, da so brez vojne napovedi vdrl v eno nevtalni dežel da je nemški kancelar pogodbo, podpisano od vseh, označil kot čunjo papirja itd. itd.

Tu je predavatelj ostro ožigal neko nemško brošuro, izšlo na Dunaju, kjer se ponavljajo vsa ta očitanja. Ne oboja toliko pisca, kolikor avstrijsko cenzuro, ki je dopustila razširjanje one knjižice, tisto cenzuro, ki siče — češ, da je to nevarno za vojno silo — udučuje vsako kritiko proti nesposobnostim, ki jih zagreša vlada. Če bi mi mogli — je vzkliknil govornik — na Angleskem tako propagandno spiso širiti, bi bila vojna že davno končala. Tudi mi imamo številnih argumentov, s katerimi bi mogli delovati. No, naloga Avstrije ni, da bi odbijala napade, naperjene proti Nemčiji. Nemški narod ima dovolj moči, ki morejo izpodbijati take obtožbe... Mi pa nismo hoteli vojne, kajti tako neprimavljivi, kakor smo mi šli v to vojno, ne bi bili šli niti Hotentoti. Mi bi lahko ovrgli očitke, da smo se desetletja pripravljali za to vojno. Nam ne more nikdo očitati nesposobnosti pogodb, posebno pa ne entente, ko lei pripadate Romunija in Italija. Tudi se ne more očitati Avstriji, da se je posluževala prepovedanega orožja in morilskih sredstev. Mi nismo strupiljevalci in zavdajalci! Mi Avstriji nismo barbari, ampak vzor belega plemena v tej svetovni vojni.

Ali s tem, da s svojo propagando odbijamo take obtožbe, ni storjeno dovolj. Mi moramo storiti več: moramo dokazati, da bočemo mir ter da hočemo storiti vse, da se človeštvo povrne miru. Tega dokaza doslej nismo podali!

Razne politične vesti.

Bosensko vprašanje in nemški nacionalci. Z Dunaja se poroča: Za razpravljanje jugoslovanskega vprašanja sestavljeni odtok zveze nemškonacionalnih strank je ugotovil, da bi bilo na privolitev nemškonacionalnih strank k priklonitvi Bosne in Hercegovine kot avtonomnih dežela h kroni sv. Stefana, kakor ji namerava Ogrska, misliti je tedaj, če bi Ogrska dala primerne gospodarske in prometne

politične kompenzacije, ki bi morale biti izražene tudi v nagodbi, in če bi se vrnil v Bosni in Hercegovini investiran avstrijski kapital. O odstopitvi Dalmacije bi nikdar ne moglo biti govora. Razpravljati bi se moglo le tedaj, če bi se Dalmacija odstopila pod čisto določenimi pogoji Hrvatski.

Nemci proti koalicijskemu ministru. Vodilni odtok zveze nemških nacionalnih strank je imel v nedeljo večurno sejo, v kateri je predsednik posl. dr. Waldner poročal o svoji konferenci z ministrskimi predsedniki in ministrom zunanjih stvari. Odtok se je izrekel zelo ostro proti načrtu koalicijskega ministristva. V razpravi se je ponovno poudarjalo, da se v ustavnem vprašanju ne sme storiti nič brez predložitve vednosti nemških strank in da je že vnaprej treba nastopiti proti temu, da bi se Nemci postavljali pred dovršena dejstva. Posvetovaljanje odseka so se v ponedeljek nadaljevala.

Odtokitev v jugoslovanskem vprašanju. Z Dunaja se poroča: V ponedeljek dopoldne je cesar sprejel v posebni avdienci ministra za Hrvatsko, Unkelhauseerja. Minister je poročal cesarju o položaju na Hrvatskem. V ogrskih političnih krogih se pričakuje od te avdiencije v zvezi s konferencami, ki so se vršile zadnje dni s hrvatskimi politiki, odločilnega preobrata v stvarih razvoja vsega jugoslovanskega vprašanja.

Glasovi o zlomu Bolgarske. V vojni proti Turčiji so imeli Bolgari — tako izjavja „Arbeiter Zeitung“ — vodstvo zaveznikov. Izvojevali so mnogo zmag. Konec pa je bil ta, da so Srbi, Grki in Rumuni nastopili proti njim in jih krvavo porazili. Bukareški mir je pomenjal triumf njih sovražnikov. V sedanjih vojni se jim je smehljala sreča. Imeli so velik delež na porazu Srbije, so brzali Grke in so pripomogli k uklonitvi Rumunske. Skoro sedem let stelo že Bolgari v vojni in morajo nositi žrtve te strasne vojne. V petem letu je padla nanje vsa teža ponesrečenja. Tri vojne so izprale odporno silo Bolgarske. Nimalo več moči, da bi odbili sovražno premoč — Bolgarska je šla v vojno z največimi nadami in čili njeni so bili zelo visoki — previsoki za mali narod. Hotela je biti sila-prednjača na Balkanu in vsi trije nje sosedi — Srbi, Grki in Rumuni — naj bi prispevali k uresničenju sle imperialističnih načrtov. In s tem je bil bolgarski vojni cilj ovira na poti do mira. Uresničenje bolgarskih velevolitnih načrtov bi bilo možno le tedaj, če bi bila militarizma zmaga zaveznikov popolna. Bolgarska je šla v vojno s sklepom za trd mir. Ni se menila za vprašanje, bo-li potem — če ona dobi vse, kar zahteva — še prostora in zraka za druge narode na Balkanu. Vojni cilj Bolgarski je že v narezi vključal mir sporazuma. Nje cilj je bil zavojevanje in nje nada edino le med orožja. Zato pomenja sedanjí pregovor za nje bolesto vzbujenje le visoko letetihi sanj: strogostavljenje z višine v globino. (Nadaljnja izjava je cenzura črtala.) — Zaprteški „Tagblatt“ naglašja, kako ste centralne vlasti vedno razvajali Bolgarsko. Ljudje, ki se jim se druga ne o slovanski duši, so postajali Bolgare drugim slovanskim narodom kot zgled. Turki in Ogrci so bili vsi iz sebe od radosti, če so se kake bolgarski odposlanci v Budimpešti odrekli Slovansstvu. Tudi centralni vlasti ste razvajali Bolgarsko. Hotela je imeti Makedonijo in dobila jo je; hotela je Srbijo do doline Morave in dobila jo je; zahtevala je vso Dobružo in dobila je nje pretečni del. Bolgarska politika je veljala kot najviša modrost, bolgarski narod kot idealen narod in bolgarske državne in generalne so obhupali z odklonjavili. Kot uboge sirote so se zdeli drugi mali slovanski narodi sprico tega brata, ki je v svoji domišljavi veličini zatail Slovansstvo in iskal

ki so stopali vedno bolj in bolj v ozadje. Njihovo mesto je zavzel skupni cilj prosvetljenega slovenstva. Ta vojna je ljudska vojna, ne pa vojna državljanov. Državljanji morajo slediti prosvetljenemu slovenstvu čustvovanju ali pa bodo uničeni. Upam, da voditelji zavezanih vlad izpovedo odkritost, ali mislijo, da se motijo v razlagi vprašanja, za katero gre. Enostnost namena in odločitve je v tej vojni ravno tako brezpogojno potrebna, kot je bilo potrebno enotno poveljstvo na bojišču, in v tem se tudi doseže popolna zmaga. Mirovne očitke se morejo le tedaj uspešno nevtalizirati, če se pokaže, da vsaka zmaga proti Nemčiji zavezniški približava oni vrsti mira, ki vsem narodom prinese varnost in pomirjenost ter za vedno onemogoči povrnitev takega boja. Nemčija govori neprestano o pogojih, ki jih je pripravljena sprejeti in doznava vedno zopet, da svet noče mirovnih pogojev. Hoče pa končno zmago pravčnosti in pravičnega ravnanja.

Sankcioniranje volilne reforme na Hrvaškem. Glasilo hrvatsko-srbske koalicije — ki more ta dogodek po pravici smatrati kot svoj veliki uspeh — "Hrvatska Rijeka" podaja te-le zanimivosti o zadnjih poizkusih, da bi se volilna reforma preprečila, ali vsaj sankcija zategnila: Ne ovajamo nikake velike tajne, ako omenjamo, da se je od gotove strani, ki bi hotela, da bi se v Hrvatski zopet eksperimentiralo s silo, ravno v zadnjem času storilo vse, da bi naša volilna reforma ne bila sankcionirana. Na tisti strani so kombinirali z našimi volitvami v času vojne. Ob cedanju javnem glasovanju in malem številu volilcev, kar jih je ostalo doma, bi se ugnalo — tako so računali — z nasiljem posrečiti, da bi falzificirali narodno voljo. No, sedaj jim je ta nakana srta v prah, kajti, z novimi volilnim redom ni nikakega dvoma, da narod odbije vsak tak poizkus odločeno, nego kdaj popelje. Hrvatska je s to reformo zavrnila tudi veliko etapo svojega kulturnega razvoja. Pomoč mora biti, da ima sedaj najliberalnejši in najdemokratskejši volilni red v vsej monarhiji. — Naglašajo dalje, da je ta narodni uspeh ozko spojen z imenom bana Milalovića. Razumel je popolnoma svojo dolžnost. Borba za to delo bo služila tudi za poznejše čase, kako da treba delati in vzdržati do kraja! — Tudi "Arbeiter-Zeitung" naglašajo, da ogrska volilna reforma, ki je tudi sedaj zadobila sankcijo, dobe zrosteja za hrvatsko! V tem da je vzrok, da so preprečili sankcijo. Glavni pa gotovo ne, kajti pri madžarski oligarhiji ni navada, da bi se ženirala pred svetom. Glavni vzrok je bil močnejši v Budimpešti gotovo ta, da niso hoteli, da bi Hrvatska dobila volilen red, ki bi zagotovil narodu besedo, kdo in kako naj ga zastopa v narodnem parlamentu, niso hoteli, da bi se narod osamosvojil, ker bi hoteli, da Hrvatska ostane v odvisnosti od Budimpešte, da bi v Zagrebu še nadalje vladali nje eksponenti in krojili narodu grenko mudo. Med temi eksponenti je bilo seveda tudi domačih pokvarjenih klehntov. Tudi za te pomenja sankcija volilne reforme — črni petek. Tudi frankovcem je odzvonilo. Danes stoji ob grobu vseh svojih nad. Narod jim je sicer že odtegnil svoje zaupanje. Ali upali pa so vendar še na Budimpešto. Sankcija pa jih je po- učila, da tudi tam niso več vsemožni. In tako stoji danes ob grobu svojih zadnjih nad. Kot sožalovalci so jim ob stani mor- da edino le slovenski frankovci. Pa tudi ti ne za dolgo, ker ti poklanjajo svojo ljube- zen le tja, kjer je — moč. Tudi s tega vi- dika pozdravljamo sankcijo volilne refor- me na Hrvaškem, to znano narodno vo- lje: kakor niso mogli hrvatski frankovci zaustaviti kolesa dogodkov, ki se vrte v smeri proti samoodločbi naroda in nje- ga ujedinjenju, tako ga ne bodo mogli tudi slovenski frankovci. Kolesa poldejo preko njiju.

Shod „Zveze Jugoslovanskih Železničarjev“

Shod, ki ga je „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ sklicala za ponedeljek zvečer v zvezi apro- vizacijskih razmer, se je vršil ob naravnost okrom- ni udeležbi železničarjev vseh kategorij. Obširna dvorana „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu je bila v pravem pomenu besede na- tačena do zadnjega kotička, mnogo doselec v njej sploh ni našlo več prostora ter so morali stati na dvorišču, poslušajoč od tamkaj izvajanja govornikov. Ta ogromna udeležba je pač najboljši dokaz, da je razburjenje železničarstva nad na- ravnost obupnih aprovizacijskih razmerami pri- klopelo do vrhunca. Merodajni činitelji naj bi uva- ževali ta resna znamenja ter se ravnali po njih. Shoda se je udeležila tudi deputacija kraljeve skupine „Zveze avstrijskih poštinih in hrzajavih uslužbencev“ s predsednikom skupine, g. Miklo- na čelu. Poštni uslužbenci so hoteli na ta način pokazati svoje simpatije z gibanjem železničarjev in svojo solidarnost z njimi v boju za zboljšanje teh neznosnih razmer.

Predsednik „Zveze“, tov. Dragotin Zupančič, je kmalu po izpovedanem času otvoril shod, po- zdravljajoč dole tovarše in pa deputacijo poštinih uslužbencev in naglašajoč v svojem nagovoru po- men vršnega se shoda. Predložil je pismo drž. posl. dr. Rybáře, ki sporoča, da je moral zaradi političnih dogodkov najino odpotovati na Dunaj in se zato ni mogel odzvati vabilu na shod. Pred- sednik je poudarjal, da se je železničarstvo zbralo, za vsem otni, ki se jih tiče, glasno in razločno pove, da tako ne more iti več dalje. Železničar- stvo je voljno, da dela, toda merodajni činitelji naj mu tudi omogočijo to.

Predsednik je podelil nato besedo poročevalcu, strokovnemu tajniku tov. Mraku, ki je v daljši, opetovano prekinjani izjavi slika- lal bodo, v kateri se danes nahaja masa železničarstva. Pre- den je prejel govornika na stvar, je poljsni vpra- šanje, kaj ni bilo mogoče, da bi se bil v tej ve- lezniki zadevi sklical skupen shod s socialnimi demokrati. Naglašal je, da bi bila „Zveza“ shod sklicala že davno, ako ne bi bila čakala socialnih demokratov, s katerimi se je dogovarjala za skup- no akcijo. Toda izvesti faktori socialnodemo- kratične železničarske organizacije, ki so shod

najprej odlašali od tedna do tedna, so na zadnje zagrešili nelojalnost in netaktnost, ki je „Zvezo“ prisilila, da je negleda na socialne demokrati- skilica svoj lastni shod. Kajti da bi izvesti fak- torji soc. dem. organizacije tudi bodo železničar- stva hoteli izrabiti v to, da bi napeljali vodo na svojo politični mlinček, tega ob vsej najboljši volji za skupno akcijo nismo mogli dopustiti. Govornik je izjavil, da vodstvu „Zveze“ ni na misel ne pri- hajajo, da bi za to netaktnost delala odgovorno vso soc. dem. organizacijo kot tako. Saj ima ogromna večina med socialnimi demokrati ravno tako ple- menite namene kot mi in tarejo in mučijo jih iste skrbi kot nas. Kot člani našega naroda so napo- sled tudi socialni demokrati naši bratje, in skra- ni čas, bi bil, da izginje oni neumni fanatizem, od katerega imajo korist samo drugi! Zato se obrača govornik z apelo do vseh onih med socialnimi demokrati, ki so dobre volje, da se rešijo izpod škodljivega vpliva tistih, ki v vojni niso nlešcar pozabili in se nlešcar naučili, in bodijo nam tisto pot, ki jih navaža nanjo lastno srce in lasten raz- um. In prepričan je, da se najdemo potem na skupni fronti, pripravljeni na skupen boj za skup- ne cilje.

Po teh uvodnih pojasnilih, ki so bila potrebna, da se razkrija zadržanost gotovih fanatikov, ki so največji škodljivci vsake resne akcije, je govor- nik obširno in temeljito razpravljal o naravnost obupnih razmerah železničarstva. Po pravici je na- glasal, da je predpogoj vsakemu resnemu zbolja- nju naših živilskih razmer skorajšnje končanje krvavega klanja in sklenitev mira. Zahteva po miru je danes ne samo zahteva vsega civilizirane- ga človečanstva, temveč je predvsem živilskega zapoved bodo trošiti moralo. Za nas vse, ki nam je delo edini vir obstanka, je danes mirovno vpra- šanje predvsem krušno vprašanje. In le naravno je, da v tem smislu tudi tožbe bodo trpečega že- lezničarja in na jugu izvenjavajo pajprej v zahte- vo po miru. Naj si merodajni činitelji ne bi zapirali voozleda v globoke ljudske duše, v kateri kipi in vre, ker ima pač vsaka stvar na svetu svojo me- ro in v tako tudi odpora sila ljudstva proti razde- valočemu pomankanju živil. Dokler traja vojna, pač ni misliti na kako resno in trajno zboljšanje aprovizacijskih razmer. Zahtevano torej pre- dvesti, da merodajni činitelji zastavijo vse sile v to, da pride čim prej do mira, in sicer do mira, ki bo za zmerom onemogočil obnovitev vojne vseh protih vsem.

Do sklope miru pa zahtevamo, da se razpore- žijo živilske potrebščine, predvsem pa živila, razdeljujejo tako, da bo tudi delovnemu človeku in njegovim družini omogočeno človeka vredno živ- ljenje. Razmere, v kakršnih se nahaja danes že- lezničarstvo s ostalim delovnim ljudstvom vred, so enostavno nevedriliče. Odmerek živil, ki je odmerjen železničarjem in njihovim družinam, je tako malenkosten, da železničar tega življenja enostavno delo na vzdrževati več. Zlasti pa v Istri in v Dalmaciji so razmere v tem pogledu naravnost vnebovpišne. Tamkaj železničarji uslužbenci in njihove družine enostavno nimajo nlešcar več de- vati v usta. Civilna aprovizacija itak nič nima — saj so predašne razmere v Istri in Dalmaciji splošno znane — železniška aprovizacija pa jih le tudi popolnoma pustila na cedilu. Mi ne ozrožimo nikomur, pravi govornik, toda ugotovljamo le sa- mo, kaj sebi umemo delstvo, ako rečemo, da bo ob teh razmerah železniško uslužbenstvo prej ali slej moralo kratkoma odpovedati, ker bo našli- no opravljanje službe ob teh razmerah enostav- no telesno nemogoče. Govornik razpravlja nato o stvarnih zahtevah železničarjev, ki so izražene v resolucijah, ki jih objavljamo spodaj, in ki se tiče- jo vprašanja živil, njihovega razdeljevanja, oble- ke in obnove. Naglašal je, da so to minimalne za- hteve železničarjev, ki se morajo izpolniti, ker je od njih izpolnitve sploh odvisna možnost nadalj- nje opravljanja službe. Spominjal se je raznih priznanj in zahval, ki so se svojočasno izrekele že- lezničarjem z raznih visokih mest glede vzornega izpolnjevanja službe, češ, da je bilo uspehe raznih vojaških operacij naših armad v mnogoceteri pri- staji bas tudi tej vestnosti in požrtvovalnosti žele- ničarstva tu na jugu. Toda železničarji bi bili tem visokim mestem pač veliko bolj hvalježni, ako bi se njihovo priznanje pokazalo v stvarnih obliki. Železničarstvo se ne bo dalo več pitati s praznimi besedami in obljubami, temveč zahteva z vso odločnostjo tistih stvarnih pripomočkov, ki so mu za življenje neobhodno potrebni. Govornik pravi, da je govoril odkrito in brez ojkov, prepričan, da je s tem najtočnejše označil naravnost obupno razpoloženje, ki se je polastilo železničarjev in njihovih družin vsled teh razmer. In merodajni činitelji naj bi to razpoloženje razumeli in uva- ževali, dokler ne bo prepozno.

Po izjavih tov. Mraka se je prečitala do osred- njege odbora predlagana resolucija, o kateri se je razvila obširna in živahna debata, v katero so po- segali, deloma z izpreminjavami, oziroma do- datnimi predlogi, tovaršji Rupnik, Zupančič, Bažan, Sosić, Mrak, Kamp, Leitgeb in drugi, nakar je bila resolucija sprejeta v naslednji obliki:

Železničarji, zbrani 30. septembra 1918 na shod- u „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ v dvo- ranu Delavskega konsumnega društva pri Sv. Ja- kobu v Trstu, zahtevajo:

I. da se njih uprava zavzame s vso silo za svoje uslužbenke, da bodo dobivali živila v taki meri, da jim bo mogoče opravljati službo;

II. da jim upravi državnih železnic in žužne železnice izpolnjuje od vojaške oblasti za Trst, Primorsko in Dalmacijo isto količino živil, katere so bili deležni pred mesecem majnikom t. l. Ako so obe železnici upravi in vojaške oblasti že lanskega leta uvidelo, da je za železničarje v svrhu izvrše- vanja važne železniške službe zadostna prehrana neobhodno potrebna, je ta potreba nastopila letos gotovo v večji meri, ker da država manj živil ka- kor v prej omenjenem času. Zahtevalo, da se jim dajo živila po istih cenah, ki so bile veljavne do majnika t. l.

Sploh zahtevajo od k. kr. ravnateljstva državnih železnic in inspektorata žužne železnice jasen in nedvoumen odgovor, ali moreta preskrbeti svojim uslužbencem živila v takem obsezu, da ne bosta trpela služba in zdravje uslužbencev in njihovih družin. Ako bi obe železnici upravi tega ne mogli zagotoviti, zahtevajo, da preskrbiti svojim usluž- bencem dovoljenje, da smejo zase živila kupovati in jih prinašati neovirano v Trst, Primorje in Dal- macijo. In sicer mora biti vsakemu železničarju dovoljeno, dokupiti si toliko živil, kolikor znaša razlika med količino živil, ki so jih dobivali pred

mesecem majnikom, in ono količino, ki jo dobivajo danes.

V to svrhu zahtevajo vsak mesec za vsakega uslužbenca 4 dni dopusta.

Kar se tiče krompirja in druge zelenjave, za- htevalo, da se jim ta živila izroče še tekom me- seca oktobra in sicer za celo leto. Denar pa naj se odtegne v mesečnih obrokih.

Zahtevalo nadalje, da se kontrolni komisijam pri prevzemanju, razdeljevanju in zaračunavanju blaga omogoči, tisto sočelovalje, ki jim gre kot zaupniškim organom uslužbenstva.

Zahtevalo od ravnateljstva k. kr. državnih že- leznic in uprave žužne železnice, da se jim pre- skribi obnavljanje in obleka in sicer po predloženih cenah. Zahtevalo dalje, da se uredi, oziroma izpopolni krojačnica in čevljarica, da se bo popravljalo obu- valo in obleka poceni in z dobrim blagom. Okla- njajo odlično začeto akcijo, da bi se razdeljevalo ckektivnemu osebju chubvalo z lesenimi pod- platmi.

IV.

Izjavljajo, da so voljni opravljati vsako delo, ako se jim da na ta ali drugi način možnost, da preskrbe sebi in svojim družinam živež in obleko v taki meri, da ne bosta trpela zdravje in telesna moč. V nasprotnem slučaju odklanjajo železničarji vsako odgovornost, ki zna nastati radi pomanka- nja živil, chubvala in obleke.

V.

Izhajajoč iz spoznanja, da na kako trajno zbolj- šanje aprovizacijskih razmer ni misliti, dokler tra- ja vojna, apelirajo 30. septembra 1918 na shodu v dvojni „Delavskega Konsumnega Društva“ pri Sv. Jakobu v Trstu zbrani železničarji na vse mo- rovne činitele, da zastavijo vse sile v to, da se čim prej napravi konec klanju ter se sklene spo- razumen demokratski mir.

Ko se je nato izvolila se deputacija, ki predloži resolucijo pristojnim mestom, se je tov. Zupančič ponovno zahvalil zborovalcem, za obilno ude- ležbo in zaključil shod.

Aprovizacijske stvari.

Premesitov izdajalac izkazuje. Izdajalica izkazuje za obliko in obnavljanje št. 5 se danes, 2. t. m., premesti iz ul. del Teatro št. 1 na Barzani trg št. 14 I.

COKLE PO LJUDSKIH CENAH.

Doželna poslovilnica za obliko sporoča, da je dala v razpredajo majhno količino cokelj z lese- nimi podplati po ljudskih cenah in sicer Delavskim združenjem. Mečkanjski konsumni združitvi ter tvr- kama Fassel (ul. S. Antonio) in Calzoleria vienne- se (Barriera vecchia št. 12). Izkaznice A S bodo izdajale izdajalnice izkaznice proti dokazu potrebe, brez komisije preiskave s strani zaupnikov.

Domače vesti.

Naša Golgota. Bilo je ob začetku vojne. Po me- stu je vladalo med nevednim laškim občinstvom veliko razburjenje proti Slovincem, češ, da so oni skrivaj vojnjo. Neumestno take trditve je bil sicer gorostasta, ali ljudje so verjeli vendar le in bruhali svojo jezo. Tedaj je šla tedanja gostil- ničarka Ana Peganova — doma iz Vipave, a pri- stojna v Trst — v svojo navadno mesnico v ulici Sette Fontane št. 2. Ne da bi bila dala najmanjše povišanje, je začela mesarica izživati in zasramo- vati, češ, da so ščavi krivi, da je prišlo do vojne. Peganova je odvrnila: »Tem bolje, sedaj dobi Av- stro-Ogrska še Srbijo in tako bo v Avstriji še več Slovanov! Ta imenina zakrakcija je razvneto mesarico Speticevce še bolj razkajala. Začela je kričati kot zbesnela, da Peganova zagovarja Sr- bijo. Ta je bila pametna in se je umaknila iz mesnice preko ulice na trg Barriera. Mesarica pa je šla za njo po ulici kričaje, da je Peganova vzkliknila: »Zivela Srbija! Ljudstvo, ki se ga je nabiralo vedno več, je rolnice proti Peganovi in jej grozilo tako silno, da bi jo bili ubili, da ni pri- šel poleg redar, ki jo je odvedel na policijski ko- misariat v ul. Bačchi. Peganova je povedala po pravici, kaj se je zgodilo. Pozvali so mesarico, ki je dovedla seboj še tri druge priče: dve renjalki in meko 14letno deklo. Te so seveda potrdile in policija je uradovale dalje. To se pravi: »vele- zdajalnik« so oddali v zapore pri jezuitih in izro- čili stvar vojaški sodnji. Prva razprava je bila v Ljubljani in pozvane so bile one tri priče. Ker pa njih izpovedbe niso soglasne, je sodnja raz- prava odložila, a Peganova je ostala v preisko- valnem zaporu v Ljubljani. Druga razprava se je vršila pred vojaško sodnijo v Trstu. Na to pa je bila pozvana vrsta drugih prič, ki so vse izpoved- je obdolženi v prilog in sodnja jo je res opro- stila. S tem pa nikakor ni bil končan ta krizevi pot. Štiri meseci potem so Peganovo zopet po- zvali na glavno policijo, kjer so jo obvestili, da je državni pravnik rekuriral, da so šli akti v Gradec in ed tu na Dunaj; da je razsodba raz- veljavljena in da se bo vršila nova razprava. Ta se je vršila v februarju 1915. Ker pa glavna priča, Speticeva, zopet ni prišla, so razpravo vnovič odložili. Naslednja se je vršila — v oktobru! In de- nuncijantka zopet — ni prišla. Vendar so Pega- novo obsojili na 6 mesecev težke ječe, ki jih je tudi odsedela v Gradcu. Voditelj razprave je bil avditor Cumar. Pa še ni bilo dovolj tega mar- tija. Ko je Peganova odsedela kazen, so jo iz za- porov v Gradcu odvedli na policijo in jo potem internirali na Nize — Avstrijskem. Tu je obšla vsled fizičnega in še bolj moralnega trpljenja. Morala je v bolnišnico, kjer je trpela tri mesece. Ker je nje moč vplivati — še sedaj je pod o- rožjem — je morala reva svoje tri nedoraste otro- čke prepustiti tuim rokam, dokler jih ni — iz- vedli, da strdajo — vzela na svoje stroške k sebi na — Moravsko, kamor si je bila izbrala po- cesarski amnestij. (Bile ste jej na razpolago samo Češka in Moravska.) Na Moravskem niso hoteli dovoliti nikake begunske podpore za otročice. Zato se je vrnila na Nize-Avstrijsko, kjer so otro- ke priznali kot begunke, ali za čas, ko je bila družina na Moravskem, ni dobila še do danes te podpore. Slednjič — pred petimi, tedni — je do- bila potni list za preselitve v Vipavo, kjer živi sedaj kot begunka. — Dogodek s Peganovo je ti- pičen v zgodovini doživljanja našega naroda te- kočih vojne, zlasti pa ob nje začetihi. Koliko število je bilo takih, sličnih in še hušjih dogo- dokov! Koliko ekzistenc so polomili in porušili, bodi moralni, bodi materialni! To je bila prava Golgota za naš narod. Nu, prestali smo jo, četudi ostajajo, skrčeni, izmučeni. Vendar pa z nado, da je tega trpljenja silejo našemu narodu boljši dnevi, da se rane zacelijo in da doživi dneve oša-

mesenjenja na svojih tleh, ko ne bo nikdar več možno vse to, kar je in kar se preživlja; a to ne toliko vsled vojne, kolikor vsled zlobe sovražni- kov, ki so hoteli porabiti to priliko za njega izko- ristenje!

Kaj nam daje aprovizacija? Malo nam daje, da bi bilo

dobro vsaj to malo, kar nam daje. Včeraj je prišel v naše uredništvo glavar družine, ki je prejel od uradniškega konsumnega društva tri osmičke, 37 dekagramov fižola. Prinesel je pa s seboj tudi cor- pus delicti, ki dokazuje, da je bilo med fižolom kakih 8 dekagramov — kamenja in steklovine. Pa ne morda radi povečanja — tečnosti fižola! Malo nam dajejo in še to malo je da se Bog usmili!

Iz žalostnega pogljava. Pišejo nam: V Mitter- grabeni na Nižem Avstrijskem so bili silaščili skup- naj moške in ženske. Če pa je prišel legitimni so- prog, da bi obiskal svojo legitimno soprogo, ga ni- so pustili k njej. Bog razumi! — ni ne moremo.

Vpisovanje v „Slovensko obrtno in trgovsko na- daljevalno šolo“ se vrši vse dni tekočega tedna od 6 do 8 zvečer v prostorih „Slovenske trgovske šole“ v ulici Stadion 21 I. Učenci in učenke mo- rajo prinesiti s seboj šolsko izpustnico oziroma zad- nji »izkaz« obrtne nadaljevalne šole. Vpisnina zna- ša 2 K.

Razpis študijski. Razpisane so 4 deželne št- pendije v znesku po 600 kron, ustanovljene od deželnega zbora goriskega v spomin na 40letno vladanje Nj. V. prevs. cesarja Franca Jožefa I. Za to ustanovo se morejo potegovati dijaki, ki so sinovi očeta, rojenega, stanujočega in pristojnega na Goricko-Gradišcansko in so slušatelji prava, zdravstva ali modroslovja na avstrijskem vse- učilišču; dalje redni slušatelji tehnike ali višjega poljedelskega zavoda Avstrije. Študijske se po- delijo le za eno akademsko leto, t. j. za 1918/19. Prosilci naj predložijo svoje prošnje pisarni de- želnega odbora goriskega do 20. oktobra 1918 in naj jim priložijo rojstni list, domovnico, ubožno spričevalo, frekvencijsko spričevalo in dokazilo o sedanjem učnem napredovanju. — Dalje so raz- pisane 4 deželne študijske v znesku po 600 kron, ustanovljene od deželnega zbora v spomin na 40letno vladanje Nj. V. prevs. cesarja Franca Jožefa I. Za te ustanove se morejo potegovati di- jaki, pristojni na Goricko-Gradišcansko, ki so do- vršili srednje šole in stopili na vseučilišče. Študen- tje se podelijo začasno le za eno akademsko leto, to je za 1918/19. Prosilci naj predložijo svoje prošnje pisarni deželnega odbora goriskega do 20. oktobra 1918 in naj jim prilože domovnico, ubož- no spričevalo, frekvencijsko spričevalo in dokaz- ilo o sedanjem učnem napredovanju. — Slednjič ste razpisani dve študijski po 600 kron ustanove Nj. prevz. deželnega glavarja grofa Franca Co- ronini-Cronberg, ustanovljena v spomin na 40let- nico vladanja Nj. prevs. Veliksnstva presvitelega cesarja Franca Jožefa I. Pravico do te študijske imajo ubožni dijaki, ki so bristvoji v kako občino poknežene grofovine Gradiško-Gradišcanske, ki z dobrim uspehom pohajajo avstrijsko visoko šolo (vseučilišče, tehnično ali zemljedelsko visoko šolo). Študijske se podelijo le za eno akademsko leto t. j. za 1918/19. Prosilci naj predložijo svoje pravilno opremljene prošnje pisarni deželnega od- bora goriskega do 20. oktobra 1918. — Razpisane so naslednje študijske iz ustanove Marco Levi, določene za v Trstu pristojne in bivajoče, ubožne dijake in sicer: 1. po 600 K: 2 za slušatelje liri- čne, 3 za slušatelje filozofske, 2 za slušatelje tehnike, 4 za slušatelje akademije umetnosti ali konservatorija. Od vseh teh štirih kategorij je po ena določena za dijak židovske, po ena pa nežidovske vere. II. po 400 K: 3 za dijak stavbnege ali mehaniske oddelka k. kr. višje obrtne šole, med njimi 2 za učenca židovske, ena za učenca nežidovske vere, 2 za trgovski in 2 za navtični oddelki trgovske in navtične akademije, ena za žide, druga za nežide, 1 za nežida, gimnazijca ali realca. Če bi za študijske, določene za visoko- šolce, ne bilo takih prosilcev, se podelje te študen- tje tudi dijakom drugih strok, oziroma srednjih šol, toda samo v znesku 400 K. Prošnje do 20. t. m. mestnemu magistratu.

Zemljiška knjižica k. kr. okrožne in okrajne Go- riske sodbe je pričela svoje redno poslovanje v svojih navadnih prostorih justične palače ul. Cap- puccini št. 18. Ob enem se naznanja, da sprejme k. kr. goriska okrožna sodnja takoj več stalnih pisarniških pomočnikov, oziroma pomočnic. Po- trebno je znanje deželnih jezikov. Prednost imajo strojeplisci. Redno opremljene prošnje je nasloviti na predsedništvo k. kr. okrožne sodnje v Gorici.

Pošta služba. Od 1. oktobra 1918 do vstevši 31. marca 1919 se bodo poštni in brzojavni uradi Trst 5 (Piazza Giuseppina) Trst 6 (Barriera vec- chia) in Trst 7 (Giardino pubblico) ob delavnihh zapirali od 7 mesto ob 8 zvečer; poštni in brzo- javni urad Trst 3 (Piazza della Borsa) pa ob 8 mesto ob 830 zvečer.

Zdravstveno stanje v Trstu. V času od 21. do 28. m. je mestni fizik ugotovil 89 novih slučajev nalezljivih-bolezni in sicer: davice 11 (Stara mit- nica 5, Nova mitnica, Sv. Jakob, Sv. Ana, Farneto, Rojan in od drugod po 1), škrlatice 1 (Nova mitni- ca), trebušnega lezja 36 (Stara mitnica 12, Sv. Jakob 5, Sv. Vid, Barkovlje po 4, Nova mitnica 3, Stara mesto, od drugod po 2, Novo mesto, Škedenj, Sv. Ana, Farneto po 1), driske (grize) 14 (Sv. Ja- kob, Farneto po 3, Stara mesto, Stara mitnica, Sv. Ivan po 2, Novo mesto, Rojan po 1), kozle 3 (Škedenj 2, Stara mesto 1), trahoma 9 (Stara mit- nica 3, Nova mitnica 2, Sv. Vid, Sv. Jakob, Sv. Ivan, od drugod po 1), malarije 15 (13 od drugod, Nova mitnica, Stara mitnica po 1). Umrlo je 6 oseb: za davico 1 (bolnišnica), za lezjem 3 (bol- nišnica 2, Stara mesto 1), za drisko 2 (Stara mit- nica, Rojan).

Milostine. 2. decembra t. l. se razdele milostine iz jubilejne ustanove Fran Josipa I. založene po društvu »Austria« in sicer iz obresti glavnice 60.000 K. Te milostine morejo dobiti samo potreb- ni, vredni avstrijski državljani ali njihove rodbine vsaj 5 let stalno bivaajo v Trstini ali okolici, brez razlike poklica, narodnosti in veropolovedanja. Prednost imajo v Trstu pristojni prosilci. Prošnje brez kolka naj se do 15. t. m. vlože kuratoriju ustanove na sedežu društva »Austria« v ul. SS. Martiri št. 22 I. Prošlani naj se ne prilagajo li- stine, in tudi ni treba nikakršnih oblastvenih po- trditi.

„Ljudski oder“ namenuje razširiti svoje delova- nje v smislu, da bi poleg javnih predavanj, ki se bodo nadaljevala v „Delavskem domu“, prirejal tudi poljudna predavanja ter učne tečaje v mesta in osobito v naši okolici. Kjer se zaveda, kako važna je izobrazba in to posebno našemu probu- jočemu se narodu, bo tako stremjenje le podpiral.

„Ljudski oder“ pa si je pridobil tudi izbornih so- trudnikov, ki bodo to kulturno delo prevzeli, in nam pošila sledeči spored poljudnih, vstopnine prostih predavanj in tečajev. Kraj in čas bosta v kratkem natančneje naznanjena: 1.) Marija Kme- tova: „Slovenska moderna“ (10, 17. in 24. okt.). 2. Ferdo Kleinmayr in Marija Cokova: „Naloge mladine v bodočnosti“ (predavanja za mladenice in mladenke od novembra naprej v Lonlerju, pri Sv. M. Magd., Škedenj). 3. Ferdo Kleinmayr: te- čaj za slovensko opravilno spisle (od 6. oktobra naprej vsi zimo vsako nedeljo od 10—11 predp. v zeleni dvorani „Delavskega doma“). 4. Ferdo Kleinmayr: Pravilice (namenjene otrokom, ob ne- deljah popoldne). 5. Rudolf Gotofni: Razvoj social- ne misli. 6.) Ivan Regent: Socializem (teoretično). 7. Ivan Gerbec: Skrivnosti muzikalnega snovanja. 8. Dr. Rudolf Perhace: O zvezdoslovju. 9. Dr. Lavo Čermelj: Osnovni nauki elektrike. 10.) Inž. Anton Dobrovič: Vodne sile in elektrika. 11. Dr. Juro Jan: Državnoznanost. 12. Dr. Josip Ferioli in Fran Milost (tema še ni določena). Dalje se bo- do vršili tečaji za slovensko pri Sv. Jakobu, Sv. Ivana, v Rojanu in morda še drugod. Poleg tega so objavljena za drugo polovico žunske dobe predavanja o narodnem gospodarstvu, o hranilni- ci in bankah, o blagovnanstvu in tehnologiji, o zgodovini glasbe, o slovenski narodni pesni (mu- zikalnično). O priliki umetniške razstave v Trstu koncem t. l. bo preskrbljeno za primerna predava- nja in razlaganja na lico mesta. Pred posamezni- mi važnejšimi predstavami „Dramatičnega dru- štva“ in koncerti se bodo vršila informativna pre- davanja.

Ukredena je bila nekemu železničarju predve- rajšnjim v tramvajskem vozu na črti proti Sv. Ani listnica, v kateri je bilo nekaj denarja in več raznih listin, ki so zelo važne za dotičnika. Prosi najditelja, naj vrne dokumente, dočim si denar more pridržiati. Pošlje naj jih poduradniku G. Bizjaku na državnem kolodvoru.

Tržarka podr. Slov. plan. društva vabi gr. od- bornike k važni obhoduvi seji, ki se bo vršila jutri v četrtek dne 3. oktobra ob 7 zvečer v dru- štveni sobi ul. G. Galati 20. Prosi se za polno- številno in točno udeležbo.

Naklonitostni protest. V protest proti vedenju nevedne Slovence so nabrali dne 17. avgusta 1918 v Konsumnem društvu pri Sv. Jakobu za- javno knjižnico Sentjakobske čitalnice znesek K 125. Denar je izročil knjižničarju. Naj le žaljo, mi pa protestirajmo po tem lepem zgledu naših vrlih Sentjakobčanov: s tem večjo vneino in po- žrtvovalnostjo za naš kulturni napredek. Tako bodo tisti, ki prekinjajo — biagostavljali.

Sladkor za izdelovanje petljota. Prefelj sino: Vinorejci iz Magdalenskega okraja, kateri so vlo- žili meseca avgusta prošnje za sladkor v svrhu iz- delovanja petljota, dobe sedaj nakaznico za nakup tega sladkorja v uradu okrajnega načelnika za okraj Sv. Ana. Na to nakaznico dobe nim nakaza- no množico sladkorja pri trgovcu Justu Mauriču v ul. Istra 14. Zaradi prevlekega števila prosilcev in promajne količine v to določenega sladkorja, dobe »d-ktor izključno samo tisti, ki dokazuje, da uporebljajo tropine lastnega pridelka in da bo na- pravljeno petljot izključno za te njihove družinske rabe, in se izkazuje s posestno polo. Vinorejci iz Rimanj in Loga morajo prinesiti s seboj potrdilo županstva v Dolini, da prosilec ne dobi sladkorja v Dolini. Razdeljevanje nakaznic se bo vršilo: za Sv. M. Magd. Zgornjo 4. in 5. t. m., za Sv. M. Magd. Spodnjo 7., 8., 9. in 10. t. m., za Rimanje in Log pa 11. in 12. t. m. Kdor ne pride v dolo- čeni dneh po nakaznico, izgubi pravico do nje.

Slovenski oddelki organizacije oskrbnice vojni- ških sirot posilje vsak ponedeljek in četrtek od 4 do 7 pop. in vsako sredo od 10 do 12 popoldne. Poslednji dan je določen za oddajeno. Zgornjo okoličino, in prošnje oskrbnice in vdove od tam, da se po možnosti poslužujejo tega dneva. Uradni prostori so v ul. Sanità 24 II.

Sentjakobska podružnica CMD ima v četrtek, 3. t. m., ob 8 zvečer v otroškem vrtcu, Kjarbola Zg. 11, redno mesečno sejo. Prosim polneštevilno udeležbo vseh odborikov in odbornic. Predsednik.</

se naše občinstvo vedno v isti meri hvalevredno spominja. Zelo in imenu koristi naroda, naj bo našim ljudem Matica pri srcu, naj se povsod, kjerkoli se ni urejenega poverjenstva, takoj kdo oglasi, ki bo ta posel vestno in z verno opravil, in naj se vsak, kdor se ni Matičar, priglasi za člana in plača za sedanje razmere neznatni letni prispevek.

Nesrečno novo vino. Tako neskončno je drago, kakor zefran, bi rekla stara žena, in vendar ga popijejo toliko, da jih potem — meče. Tako se ga je 6letna Katarina Cecchet, stanujoča v ul. Donato 24, nasrkala tako temeljito, da jo je vrglo v — kanal. Sreča je bila, da se je pogrnala se toliko iz vode, da se je prišla za cno ohiš „maone“, ki se nahajajo v kanalu. Če bi pol ure se je tako hladila v vodi, dokler je niso zapazili in potegnili na suho. Prepečali so jo v bolnišnico.

Podobna, a nekoliko manjša nesreča se je pripetila 50letni Katarini Skapinovi, ki je tudi prodajala tako grboko v kozarec, da jo je vlnce precej neubezumno položilo na tla na novi Openski cesti. Potoklja se je pri padcu na glavi tako zelo, da so jo tudi prepečali v bolnišnico.

DAROVIL.

— V počaščenje spomina prerano umrlega malega Jugoslovana Gorazda daruje rodbina Mikelić 10 K za šentvidsko šolo. Denar hrani uprava.

— Moški podružnici CMD so darovali v gostilni g. Ogrižke v Podčetrju družine Valentini Jurč. Lovrec Fran nadučitelj, Jug Fran in Josip K 36.— Denar izročil blaginju.

— Za šentjakobsko podružnico CMD se je po shodu Z. J. Z. v Del. kons. društvu pri Sv. Jakobu po g. Pregarc in Širok nabral znesek K 168, ki je bil izročil blaginju.

— Za harmoniko eslepelemu vojaku je daroval g. Razlag 5 K.

— Za slovenski oddelek Organizacije oskrbnice vojniških sirot so darovali: Razlag 5 K, Zaleteš 5 K, Perle 5 K.

— Ob priliki odhoda iz Radgone so nabrali sledeči tangle za jugoslovansko gledališče v Trstu: Tomašič Rudolf K 10, Ivančič Avgust K 7, Rendeli Dušan K 10, Jurčič Viktor K 2, Valter Mihail K 10, Zorman Franc K 4, Bukavec Jožef 50 vin. Janšek Jožef K 19, Winkler Alfred K 8, Sanšek K 5, von Holstein Josip K 4, Leban Peter K 2, Čuharja Anton K 2, Oblinšek Stanislav K 2, Paternost Božidar 40 vin. Frankovič Evgen K 5, Pelicon Filip K 5, skupno K 86/90. Denar je vložen v „Splošno Hranilnico“ v Trstu.

— Da počaste spomin svojega tovariša Boža Bergzimana, so darovali uradniki Jadranske banke 110 K za revne učence deške CM šole na Acquedotto. Šolsko vodstvo se vsim naštkretnje zahvaljuje.

— Za šentvidsko šolo je daroval Ferjančič 20 K. Iskrena hvala! Denar hrani šolsko vodstvo.

— Na svatbi mlade neveste Marije Skolaris iz Vipolže z gosp. Alojziji Kodernacem, znanim gostilničarjem na Starem trgu v Gorici se je nabralo 232 K za šentvidsko šolo v Trstu in sicer je 100 K daroval Kodernac sam, ostalo pa veselo omizje na dražbi prve nevestine kuharice. — Denar hrani uprava.

Dramatičnemu društvu je darovala ga. Ferfolja Marija K 200, baron Mareuzi K 100. Najlepša hvala! Denar izročil blaginju.

Češko Budjevička Restavracija (Bosakova) uzorna češka gostilna v Trstu se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte). Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 8 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvoje. Najmanjša pristojbina znaša 50 vinarjev.

Proda se sledeča pohištvo: zakonsko sobo z vzmeti, omara z dvema vratni, 2 nočni omar, omara s štirimi predali, 1 postelja za eno osebo z vzmeti. Kranc, ul. Solitario 29, I. n. P 22

Modro galico kupujem. Ponudbe z najnižjo ceno, javljajoč količino, na sledeči naslov: Anton Kalcic, Zagreb, Pilaz 12. 3221

Mirna stranka želi v najem malo vilo (dvorec) z vrtom, vodnjakom in malim hlevom, če mogoče v bližini mesta, najraje Penedice di Scandola, ali ob novi cesti. Pisane ponudbe pod „Marija“ pošiljate Košana (St. Peter Kranjski). 7782

Vila (dvorec) v Ljubljani v velikim vrtom blizu gozda se proda. Poizve se pri I. Wider, Ljubljana, cesta na Rožnik 19. 2785

Proda se zemljišče v Kroglijah (Dolina) 4100 m² po K 2 m². Verzeznassi. Trst, ul. San Primo 8, II. P 21

Iščem mesečno sobo za 2 osebi, če mogoče s hrano (neka živeča preskrbiti). Pisane ponudbe pod „Soba“ na Ins odd. Edinosti. 2786

Sudro alabaster prodaja mironična Cilia v Trstu ul. delle Poste 6. D 7

Proške za barvanje blaga, salmijak za električno baterije, steklene barve, maholovke prodaja mironična Cilia v Trstu, ul. delle Poste 6. D 78

Prazne skatle od voka za parkete kupuje mironična Cilia v Trstu, ul. delle Poste 6. D 79

Kose sveč, parafin, vosek kupuje mironična Cilia v Trstu ul. delle Poste 6. D 80

Fotografirane potrebščine, dišave prodaja mironična Cilia ul. delle Poste 6. D 81

Odlikov amonijak za izdelovanje slešice prodaja mironična Cilia v Trstu ul. delle Poste 6. D 82

Pisarniško moč, izvežbano v odvetniških M. Čok, Donajeva ul. 10, I. 40

Zdravljenje koncentriranega Sul-sapari-ga vulgo ekstrakt Najboljši in najuspešnejši pripomoček za čiščenje krvi. Lekarna Codermatz, ul. Riborgo 17. 1301

„Kreosotina“ (mlečni-kreosotni sirup) najboljši pripomoček proti kroničnemu kašlu in boleznim dihalnih organov. Izdeluje lekarna Codermatz, Trst, ul. Riborgo 17. D 7

Fotograf Anton Jerič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Sudike bela in rdeča čebula ter artičokovi imam na prodaj v veliki množini po zmernih cenah. Anto Aljinović, Trst, Brandežija (Sv. Ivan) št. 342. 2760

Kupim moško zimsko suknjo v dobrem stanju. Jorman Anton, Penedice di Scandola št. 401. 2889

Stanko Godina, trgovec na Vadelei, naslanjača za se, zanj da se je odprl telefon s prošnjo številko 1878. P 1

Hotel Balkan kupuje dobro vinske seče plača dobro. 2778

Mlado delo kot postrežnica za lahka dela se išče takoj; dobi 30 K plače mesečno. Ulica Acquedotto 33, III. vr. 9. 2783

Vreče plačan po K 8 in 9; bombazevino, mešana enoje po 80 vin.; rabljena cementne vreče po K 2 50; kupujem rastlinsko žimo in sileno stvari. ACCO, Trst, Acquedotto 13, vogal ul. deli Gelsi. 2781

Izboren Jabolčnik, nekoliko hektov, litrov, se takoj proda. G. Puklavac, ul. Geppa 23. 2776

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce, galanterije in drobnice. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nisolo 19. 3147

Kinematograf „CENTRALE“ Acquedotto 4

Od 2. do 6. oktobra

se bo predstavljalo novo mojstrsko delo morská pošast

TRYTON

velikanski satirično-fantastičen film v 4 delih, posnet v Opatiji in na Reki, večinoma na morju.

Velik uspeh. Začne ob 5, 6.15, 7.30 in 8.45.

Absolutna novost. Absolutna novost.

Vsi torej v Cine Centrale.

Za 15. oktobra t. l. se iščejo

izurjeni drvarji

za sekanje v gozdu nad Barkevijami (Bovečo). — Vpraša naj se pri tverdi Albert

Faber, Trst, ul. della Tesa št. 22.

Iščem praktikantinja

za lahka pisarniška dela. Mora znati slovenski, italijanski in nemški, imeti stanovalstvo v Trstu in lepo pisavo. Služba stalna. Pisane ponudbe pod „Praktikantinja“ na inšerati odd. „Edinosti“.

Emilia Cerogato Trst Campo S. Giacomo 2

Priporoča cenjen. občinstvu svojo

trgovino pisarniških in

šolskih potrebščin

Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.

Prodajalo se tudi motičeniki v slov. jeziku.

Pfaff stroj za šivanje in

vezanje, pravi nemški

Seidel & Neumann in „Singer“ Rast & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebščin.

Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

— Tverda ustanovljena leta 1874. —

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Campanile št. 19.

Prodajam

vage (decimalne) 3, 5, 8, 10 kvintalov;

vrovi voč vrst, bicikle, šivalne

stroje in kotle za kuhanje žganja.

Martin Srebotič, Poreč (Istra).

ZLATO

srebro in dragulje kupuje po najvišjih cenah dobroznaharjarna in zlatarna A. POVIH v Trstu Trg Stare mitnice (Barriera vecchia) št. 3.

Vreče

kupuje, plačujoč po najvišjih cenah E. BARUCH, Trst, ul. Boschetto št. 2.

Kupujem

staro železje in kovine, jekle, nove in staro železno žico, edino le razrezano in rabljeno, male žreblje, nove in rabljene, nove pile in stroje i. t. d.

Anton Černeka, Trst, ulica dell'Olmo št. 4.

KAVARNA I. VRSTE

osebi, ki je popolnoma izvežbana v kavarinarski stroki.

Reflektira se tudi na žensko moč.

Naslov pove inšerati odd. „Edinosti“.

Zemljišča,

polja, vile (dvorci) bišice, hiše v mestu in okolici se prodajo. Parmčić, ul. Majolica št. 10, III. Od 2 1/2 do 5 pop.

Srbež,

kraste, srbež, garje in slične kožne bolezni ozdravi hitro in sigurno domače mazilo Paratol. Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9. Nadalje prasek Paratol za varstvo občutljive kože, ena skatija K 3.—. Dobi se oboje po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. — Naslov: Paratol-Werke, Iekarnar Ulmer — Budimpešta VII/51 Róssa utca 21.

Zlatarnica G. Plino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio. Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerne. Cene zmerne.

Kraste,

lišaj, srbež in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo Paratol. Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9. Nadalje prasek Paratol za varstvo občutljive kože, ena skatija K 3.—. Dobi se oboje po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. — Naslov: Paratol-Werke, Iekarnar Ulmer, Budimpešta VII, Róssa utca 21.

Svetivansko gospodarsko društvo „Narodni dom“

javlja cenjenemu občinstvu iz Trsta in okolice da je te dni v svoji krčmi nastavilo novega voditelja. Toči izvrstno istrsko vino po najnižji ceni. Dobro pivo. Izvrstna in cena kuhinja. Vsako soboto in nedeljo gorke jedi. Postrežba v vsakem oziru točna. — Prijazen in obširen vrt. — Igre za kroglija.

Priporoča se za obilen obisk

VODSTVO.

Novo pogrebno podjetje Trst.

Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della Iagna) Telefon 1402.

Preskrbuje vsakorazredne pogrebe, prevoz rurličev na vse kraje. države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč i. t. d. po zmernih cenah. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.

— Srzojavni NOVO POGREBNO PODJETJE — TRST.

Hermangild Trocca TRST, ulica Barriera vecchia 8 ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napis. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Umetni zobje

z in brez čeljusti, zlate kronč in obrobki

VILJEM TUSCHER

konces. zobotehnik

Trst, ul. Arciduca Giuseppe (Ex Cassina) št. 13, II.

Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

GAMBRINUS

vsaki večer

ob 9%

velika varietetna predstava

— Vstopnina K 1.— —

Lišaj,

kraste, srbež, garje in slične kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo Paratol. Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9. Nadalje prasek Paratol za varstvo občutljive kože, ena skatija K 3.—. Dobi se oboje po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. — Naslov: Paratol-Werke, Iekarnar Ulmer — Budimpešta VII, 51 Róssa utca 21.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchia 12 vogal ulice delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.

— UMETNI ZOBJE —

Močne vrvi iz celuloze

za poštne zavole in druge omote

— v zalogi papirja —

E. MENASSE — Trst

ul. Carinila 39. Telefon 1-88.



se lahko skuha iz enega komada

LURION

(krem-voska)

en četrt kg najboljšega čistila za čevlje.

Cena K 2.—

Dobiva se povsod!

Originalno navodilo.

Vrže se eno kocko LURIONA v 1/4 vode ter se meša do prekuhanja. Naposled se odstrani od ognja in se zlije čez nekoliko minut v zaklepno posodo. Čez nekaj časa se strdi tekočina v

en četrt kg najboljšje vrste krem-voska,

ki zadostuje, tudi pri največji uporabi tudi za en mesec.

Navodilo je tiskano tudi na zavitku in je lahko razumljivo.

Zaloga in edina prodaja LURION-A

Dunaj I. okraj Franz-Josefska 7-9 (Industriepplatz)

Glavni zastopnik in založnik za Trst, Istro, Furlanijo, Dalmacijo in Trident:

Fr. Mell — Trst

JADRANSKA BANKA

Kapital in rezerva K 23.500.000.—

FILJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNJIŽICE

3 1/2 %

od dnova vloge do dnova odziga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslople)

Kapital in rezerva K 23.500.000.—

Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzal izgubi, revizija zbiranja srečk itd brezplačno. Stavni krediti, rembourss-krediti. Krediti proti dokumentom ukrcanja. — Borzna naročila. — Inkaso.

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

URADNE URE: od 9-1 pop.

ESKOMT MENIC

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE-DEPOSITS. PROMESE. Brzojavi: JADRANSKA. MENJALNICA